BENDROJO TEISMO (šeštoji kolegija) SPRENDIMAS

2012 m. rugsėjo 27 d.*

„Penktoji mokslo tyrimų, technologinės plėtros ir demonstravimo veiklos pamatinė programa — Sutartys, susijusios su projektais „Formation of a New Design House for MST“ ir „Assessment of a New Anodic Bonder“ — Dalies pervestos finansinės pagalbos išieškojimas — Privaloma tvarka vykdomas sprendimas — Sprendimas, kuriuo vykstant teismo procesui iš dalies pakeičiamas ginčijamas sprendimas — Ieškinio teisinis pagrindas — Nurodytų ieškinio pagrindų pobūdis — Teisėti lūkesčiai — Pareiga motyvuoti — Gero administravimo principas“

Byloje T-387/09

**Applied Microengineering Ltd**, įsteigta Didcot (Jungtinė Karalystė), iš pradžių atstovaujama advokatų P. Walravens ir J. De Wachter, vėliau advokatų P. Walravens ir J. Blockx,

ieškovė,

prieš

**Europos Komisiją**, atstovaujamą S. Petrova, padedamos advokato R. Van der Hout,

atsakovę,

dėl prašymo panaikinti 2009 m. liepos 16 d. Komisijos sprendimą C(2009) 5797 dėl 258 560,61 eurų sumos kartu su palūkanomis, kurią ieškovė privalo sumokėti pagal projektus IST-1999-11823 FOND MST (*Formation of a New Design House for MST*) ir IST-2000-28229 ANAB (*Assessment of a New Anodic Bonder*), išieškojimo

BENDRASIS TEISMAS (šeštoji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas H. Kanninen, teisėjai N. Wahl ir S. Soldevila Fragoso (pranešėjas),

posėdžio sekretorė T. Weichert, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2012 m. birželio 12 d. posėdžiui,

priima šį

* Proceso kalba: anglų.

## Sprendimą

### Teisinis pagrindas

1 Pagal EB 256 straipsnio pirmą pastraipą „Tarybos ar Komisijos sprendimai, kuriais asmenims, išskyrus valstybes, skiriama piniginė prievolė, yra vykdomi privaloma tvarka“.

2 2002 m. birželio 25 d. Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 dėl Europos Bendrijų bendrajam biudžetui taikomo finansinio reglamento (OL L 248, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 1 sk., 4 t., p. 74) 72 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad „institucija gali oficialiai nustatyti sumą, gautiną iš asmenų, išskyrus valstybes, priimdama sprendimą, kuris vykdomas [privaloma tvarka], kaip apibrėžta [EB] 256 straipsnyje“.

### Faktinės bylos aplinkybės

3 Europos bendrija, atstovaujama Europos Bendrijų Komisijos, sudarė dvi subsidijų sutartis su ieškove *Applied Microengineering Ltd* įgyvendinant Bendrijos penktąją mokslo tyrimų, technologinės plėtros ir demonstravimo veiklos pamatinę programą (1998–2002).

4 Pirmoji sutartis, kurios numeris IST-1999-11823, pavadinta „Formation of a New Design House for MST“ (toliau – sutartis FOND MST), buvo sudaryta 1999 m. gruodžio 21 d. tarp Bendrijos, atstovaujamos Komisijos, ir ieškovės, vienintelės pagrindinės susitariančiosios šalies, 24 mėnesių laikotarpiui pradedant skaičiuoti nuo 2000 m. sausio 1 d. Bendrosios šios sutarties sąlygos buvo tos, kurios taikomos tipinei sutarčiai „su viena susitariančiąja šalimi“, sudaromai dėl papildomųjų priemonių, konkrečiai skirtų technologijų taikymo priemonėms.

5 Antroji sutartis, kurios numeris IST-2000-28229, pavadinta „Assessment of a New Anodic Bonder“ (toliau – sutartis ANAB), buvo sudaryta 2001 m. lapkričio 14 d. tarp Bendrijos, atstovaujamos Komisijos, ir keturių bendrovių, tarp jų ir ieškovės, pradiniam 15 mėnesių laikotarpiui pradedant skaičiuoti nuo 2001 m. gruodžio 1 d. Ši sutartis buvo pakeista penkis kartus atsižvelgus į tam tikrų sutarties šalių kontaktinę informaciją, pratęsus jos bendrą galiojimo laikotarpį iki 25 mėnesių ir 2003 m. rugpjūčio 1 d. pakeitus projekto koordinatorių – ieškovei pakeitus kitą bendrovę. Šios sutarties bendros sąlygos buvo tos, kurios taikomos tipinei sutarčiai „su keliomis susitariančiosiomis šalimis“, sudaromai dėl papildomųjų priemonių, konkrečiai skirtų technologijų taikymo priemonėms.

6 Per derybų dėl kiekvienos sutarties procedūrą ieškovė užpildė sutarties rengimo formą (toliau – SRF), skirtą pateikti informaciją apie projekto turinį ir administracinio pobūdžio santrauką, susijusią su metinėmis išlaidomis ir jų paskirstymu. Pasinaudojusi šia galimybe ieškovė nurodė finansines ir apskaitos taisykles, kurias buvo perdavusi Komisijai pagal ankstesnę sutartį, finansuotą pagal Ketvirtąją mokslo tyrimų, technologinės plėtros ir demonstravimo veiklos pamatinę programą (1994–1998) ir kurios atveju ji savo valandinius tarifus grindė „vidutiniu atlyginimu“, o ne realiu atlyginimu. SRF, susijęs su sutartimi FOND MST, ieškovės Komisijai buvo nusiųstas 1999 m. lapkričio 10 d., o susijęs su sutartimi ANAB – 2001 m. kovo mėn.

7 Sutarčių FOND MST ir ANAB 3 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad projektų bendrų galimų išlaidų dydis atitinkamai yra 450 000 ir 918 808 eurų. Šios nuostatos 2 dalyje nurodyta, kad Bendrija finansuoja šias išlaidas iki maksimalios atitinkamai 450 000 ir 560 000 eurų sumos. Pagal šių nuostatų 3 dalį šios finansinės įmokos, remiantis šių sutarčių II priedo 3 straipsnyje įtvirtinta tvarka, pagal sutartį FOND MST pervedamos į ieškovės banko sąskaitą, o pagal sutartį ANAB – į koordinatoriaus, įpareigoto jas pervesti pagrindinėms susitariančiosioms šalims, sąskaitą.

8 Pagal šių sutarčių II priedo 3 straipsnio 3 dalį Komisijos atlikti skirtingi mokėjimai turi būti traktuojami kaip paprasti avansai, kol bus suteikta paskutinė paslauga.

9 Minėto straipsnio 4 dalyje patikslinama, kad jei minėtos įmokos bus didesnės už Komisijos realiai mokėtiną sumą, šios susitariančiosios šalys privalės grąžinti skirtumą per jos registruotame laiške su gavimo patvirtinimu nurodytą terminą. Tuo atveju, jei skirtumas per šį terminą nebūtų grąžintas, be grąžintinos sumos, reikėtų mokėti Europos Centrinio Banko (ECB) pagrindinėms refinansavimo operacijoms nustatyto dydžio palūkanas, mokėtinas pirmą mėnesio, per kurį pasibaigė Komisijos nustatytas terminas, dieną ir padidintas 1,5 procentiniais punktais, nebent palūkanos būtų taikomos pagal kitą sutarties sąlygą. Palūkanos pradedamos skaičiuoti kitą dieną po Komisijos nustatyto termino pabaigos iki visos sumos gavimo.

10 Be to, toje pačioje dalyje patikslinama, kad kai Komisija yra vienos iš šių susitariančiųjų šalių kreditorė ir nusprendžia pateikti jai reikalavimą grąžinti sumą, šis reikalavimas yra sprendimas, kuris vykdomas privaloma tvarka, kaip tai suprantama pagal EB 256 straipsnį.

11 Pagal sutarčių FOND MST ir ANAB 5 straipsnio 1 dalį joms taikytina Belgijos teisė. Šios nuostatos 2 dalyje yra arbitražinė išlyga, kaip tai suprantama pagal EB 238 straipsnį, kuria Bendrajam Teismui ir, pateikus apeliacinį skundą, Teisingumo Teismui suteikiama išimtinė kompetencija nagrinėti visus ginčus, kilusius tarp Bendrijos ir kitų susitariančiųjų šalių, dėl šių sutarčių galiojimo, taikymo ar aiškinimo.

12 Pagal šių dviejų sutarčių II priedo 17 straipsnio 1 dalį „Komisija arba kitas jos įgaliotas atstovas gali pradėti auditą bet kuriuo sutarties galiojimo momentu iki sueis penkeri metai nuo kiekvieno Bendrijos subsidijos pervedimo, numatyto šio priedo 3 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje“.

13 Remdamasi šiomis nuostatomis Komisija paprašė audito įmonės atlikti ieškovės išlaidų finansinį auditą, apie kurį ji buvo informuota 2005 m. rugpjūčio 16 d. Šis auditas buvo vykdomas nuo 2006 m. vasario 13 d. iki 17 d. ir audito įmonė savo pirminę ataskaitą išsiuntė ieškovei laišku bei elektroniniu paštu 2006 m. rugsėjo 22 d. Kadangi ieškovė negavo popierinės šio dokumento versijos, audito įmonė savo ataskaitą pakartotinai išsiuntė elektroniniu paštu 2006 m. lapkričio 6 d. ir nustatė ieškovei vieno mėnesio terminą jos pastaboms pateikti, kaip numatyta šių dviejų sutarčių II priedo 17 straipsnio 3 dalies nuostatose. Šioje ataskaitoje buvo nurodyta, kad reikia atlikti tam tikrus personalo, subrangovo, kelionių ir kitų konkrečių išlaidų patikslinimus.

14 Ieškovės finansų direktorius, atsakingas už ryšius su audito įmone, paprašė papildomos savaitės, kad galėtų pateikti pastabas dėl ataskaitos, kuri jam buvo suteikta 2006 m. gruodžio 13 d., tačiau galiausiai nepateikė jokių pastabų, nepaisant dviejų priminimų 2007 m. sausio 10 d. ir 17 d. ir antrojo prašymo pratęsti terminą, pateikto 2007 m. sausio 17 d., kuris buvo patenkintas. Todėl audito įmonė pasirašė savo ataskaitą 2007 m. balandžio 20 d. 2007 m. gegužės 21 d. registruotu laišku Komisija, negavusi ieškovės atsakymo, informavo ją apie audito pabaigą ir nurodė, kad patvirtina šios ataskaitos išvadas. Šioje galutinėje Komisijos patvirtintoje ataskaitoje padaryta išvada, kad patikslinimai turėjo būti atlikti, kiek tai susiję su išlaidomis, kurias ji iš pradžių patvirtino ir kurių dydis buvo 135 262,94 euro pagal sutartį FOND MST ir 123 297,67 euro pagal sutartį ANAB.

15 Pagal šių dviejų sutarčių II priedo 17 straipsnio 4 dalį, atsižvelgdama į audito išvadas, Komisija imasi visų tinkamų priemonių, kurios, jos manymu, reikalingos, įskaitant reikalavimą grąžinti visas jos sumokėtas lėšas ar jų dalį.

16 2007 m. rugsėjo 6 d. Komisija išsiuntė ieškovei du pirminės informacijos laiškus ir jai nurodė, kad, remiantis audito išvada, reikalavimų neatitinkančios išlaidos, kurių patyrė ieškovė ir avansu apmokėjo Komisija, turi būti grąžintos. Taip pat ji informavo ieškovę, kad jos tarnybos privalo išieškoti 135 262,94 euro pagal sutartį FOND MST ir 123 297,67 euro pagal sutartį ANAB Bendrijos finansinę pagalbą. Ji patikslino, kad debeto avizos bus parengtos netrukus.

17 2007 m. spalio 22 d. laišku Komisija išsiuntė ieškovei dvi debeto avizas dėl atitinkamai 135 262,94 euro ir 123 297,67 euro sumų sumokėjimo iki 2007 m. lapkričio 26 d.

18 2007 m. spalio 29 d. elektroniniu laišku ieškovės finansų direktorius nurodė Komisijai, kad neperdavė audito ataskaitos savo vadovams, kurie nebuvo informuoti apie procedūros eigą, ir kad atsistatydino iš užimamų pareigų.

19 2007 m. lapkričio 9 d. ieškovė perdavė Komisijai atsakymą į audito ataskaitoje nagrinėtus klausimus ir, be kita ko, nurodė problemas, su kuriomis buvo susidurta įgyvendinant sutartį ANAB po to, kai buvo pakeistas jos koordinatorius, teigiamą galutinių techninių ataskaitų įvertinimą ir klausimą dėl išlaidų atitikties reikalavimams atsižvelgiant į faktinius valandinius tarifus ir darbo laiko registravimo dokumentų skirtumus. Komisija perdavė šį laišką audito įmonei, kuri ieškovei atsakė 2008 m. sausio 28 d. 2008 m. birželio 3 d. ieškovė atsakė į šį audito įmonės laišką, pateikė Komisijai naujas pastabas ir paklausė, kokios procedūros reikia laikytis siekiant ginčyti dvi debeto avizas.

20 2008 m. rugpjūčio 22 d. Komisija informavo ieškovę, kad pastabose, kurias ji suformulavo dėl audito ataskaitos, nėra jokio naujo elemento, pateisinančio audito procedūros atnaujinimą.

21 2008 m. rugsėjo 8 d. ieškovė dar kartą ginčijo Komisijos išvadas, kuri 2010 m. spalio 24 d. jai išsiuntė du pranešimus apie palūkanų skaičiavimą.

22 2009 m. vasario 11 d. ieškovė apskundė dvi debeto avizas ir 2009 m. liepos 16 d. Komisija priėmė Sprendimą C(2009) 5797 dėl 258 560,61 euro sumos kartu su palūkanomis, kurią [ieškovė] privalo sumokėti pagal projektus IST-1999-11823 FOND MST (*Formation of a New Design House for MST*) ir IST-2000-28229 ANAB (*Assessment of a New Anodic Bonder*), išieškojimo, kuriuo ji, remdamasi EB 256 straipsnio nuostatomis, reikalauja grąžinti 135 262,94 euro ir 123 297,67 euro sumas kartu su palūkanomis (toliau – ginčijamas sprendimas).

23 Dėl faktinės klaidos debeto avizoje, susijusioje su sutartimi ANAB, Komisija parengė ieškovei 57 227,32 euro kredito avizą.

24 2010 m. kovo 25 d. Komisija priėmė ginčijamą sprendimą pataisantį Sprendimą C(2010) 2125; juo ginčijamo sprendimo 1 straipsnis buvo pakeistas nauju straipsniu, kuriuo buvo pakeistas jai ieškovės grąžintinos sumos pagal sutartį ANAB dydis, nustatant 66 070,35 euro vietoj 123 297,67 euro sumą.

**Procesas ir šalių reikalavimai**

25 Pareiškimu, kurį Pirmosios instancijos teismo (dabar – Bendrasis Teismas) kanceliarija gavo 2009 m. rugsėjo 26 d., ieškovė pateikė šį ieškinį, grindžiamą EB 230 straipsniu.

26 Remdamasis teisėjo pranešėjo pranešimu Bendrasis Teismas (šeštoji kolegija) nusprendė pradėti žodinę proceso dalį.

27 Per 2012 m. birželio 12 d. posėdį buvo išklausytos šalių žodinės pastabos ir jų atsakymai į Bendrojo Teismo pateiktus klausimus.

28 Ieškovė Bendrojo Teismo prašo:

— panaikinti ginčijamą sprendimą,

— priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

29 Komisija Bendrojo Teismo prašo:

— atmesti ieškinį,

— priteisti iš ieškovės bylinėjimosi išlaidas.

**Dėl teisės**

30 Grįsdama ieškinį ieškovė nurodo septynis pagrindus. Pirmasis ieškinio pagrindas susijęs su esminių procedūros reikalavimų pažeidimu. Pateikdama antrąjį ieškinio pagrindą ieškovė tvirtina, kad Komisijos reikalavimams buvo suėjęs senaties terminas. Pateikdama trečiąjį ieškinio pagrindą ieškovė tvirtina, kad Komisija padarė akivaizdžių vertinimo klaidų, susijusių su taisyklėmis, taikytinomis apmokėtinoms išlaidoms. Ketvirtasis ieškinio pagrindas susijęs su pagrindinių socialinių teisių pažeidimu. Penktajame ieškinio pagrinde ieškovė nurodo teisėtų lūkesčių principo pažeidimą. Šeštasis ieškinio pagrindas susijęs su motyvavimo stoka. Galiausiai septintajame ieškinio pagrinde ieškovė tvirtina, kad Komisija pažeidė gero administravimo principą.

*Dėl Komisijos nurodyto ieškinio nepriimtinumo*

31 Per posėdį Komisija nurodė ieškinio nepriimtinumą dėl to, kad ieškovė prarado suinteresuotumą pareikšti ieškinį, nes 2010 m. kovo 25 d. buvo priimtas sprendimas, kuriuo pakeistas ginčijamo sprendimo 1 straipsnis, ir dėl ieškovės prašymo pakeisti savo reikalavimus ir pagrindus nebuvimo.

32 Ieškovė mano, kad jos ieškinys priimtinas, nes 2010 m. kovo 25 d. sprendimo vienintelis tikslas buvo ištaisyti Komisijos padarytą faktinę klaidą nustatant prašomos grąžinti sumos dydį, bet ne kitus ginčijamo sprendimo aspektus, tarp jų – jai skirto reikalavimo pagrįstumą, kurį ji ir toliau ginčija.

33 Reikia priminti, kad siekdama ištaisyti skaičiavimo klaidą, kurią nurodė ieškovė savo ieškinyje, Komisija, vykstant teismo procesui, priėmė sprendimą ginčijamo sprendimo 1 straipsnį pakeisti nauju straipsniu, kuriuo buvo pakeistas ieškovės pagal sutartį ANAB turimos jai grąžinti sumos dydis nustatant 66 070,35 euro sumą vietoje 123 297,67 euro. Tačiau ji nepakeitė kitų ginčijamo sprendimo dalių.

34 Todėl reikia pripažinti, kad tik argumentas dėl grąžintinų sumų pagal sutartį ANAB dydžio apskaičiavimo klaidos, kurią ieškovė nurodė ieškinyje, prarado prasmę dėl ankstesnį sprendimą keičiančio sprendimo priėmimo ir kad ieškovė išsaugo suinteresuotumą pareikšti ieškinį dėl visų kitų ieškinyje nurodytų pagrindų ir argumentų.

*Dėl ieškinio teisinio pagrindo*

35 Per posėdį ieškovė patvirtino, kad jos ieškinys buvo pateiktas remiantis EB 230 straipsnio nuostatomis. Tačiau Komisija mano, kad ieškinio antrasis ir ketvirtasis pagrindai nepriimtini nagrinėjant ieškinį dėl sprendimo panaikinimo.

36 Remiantis nusistovėjusia teismų praktika, institucijų priimti aktai, neatskiriamai susiję su sutartimis, dėl savo pobūdžio nepriskiriami prie EB 249 straipsnyje numatytų aktų (2001 m. sausio 9 d. Pirmosios instancijos teismo nutarties *Innova prieš Komisiją*, T-149/00, Rink. p. II-1, 28 punktas; 2004 m. gegužės 10 d. Nutarties *Musée Grévin prieš Komisiją*, T-314/03, Rink. p. II-1421, 64 punktas ir 2009 m. birželio 10 d. Nutarties *ArchiMEDES prieš Komisiją*, T-396/05 ir T-397/05, neskelbiamos Rinkinyje, 54 punktas).

37 Jei Europos Sąjungos teismas pripažintų savo kompetenciją priimti sprendimą dėl tokių aktų, jis rizikuotų tuo atveju, kai sutartyje nebūtų arbitražinės išlygos, išplėsti savo jurisdikciją ir viršytų jam EB 240 straipsniu suteiktus ribotus įgaliojimus, nes šiame straipsnyje nacionaliniams teismams suteikta bendra teisė spręsti ginčus, kurių viena iš šalių yra Sąjunga (1985 m. liepos 11 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Maag prieš Komisiją*, 43/84, Rink. p. 2581, 26 punktas; šiuo klausimu taip pat žr. 1997 m. spalio 3 d. Pirmosios instancijos teismo nutarties *Mutual Aid Administration Services prieš Komisiją*, T-186/96, Rink. p. II-1633, 45–52 punktus).

38 Skirtingai, nei šio sprendimo 36 punkte nurodyti aktai, privaloma tvarka vykdomi sprendimai, nurodyti EB 256 straipsnyje, nesant priešingos nuostatos EB sutartyje, priskirtini prie EB 249 straipsnyje nurodytų aktų, kurie gali būti ginčijami tik teisme, nagrinėjančiame ieškinį dėl panaikinimo, remiantis EB 230 straipsniu (2011 m. rugsėjo 13 d. Bendrojo Teismo nutarties *CEVA prieš Komisiją*, T-224/09, neskelbiamos Rinkinyje, 59 punktas).

39 Tai ypač taikytina tuomet, kai privaloma tvarka vykdytinas sprendimas priimamas siekiant išieškoti skolą, atsiradusią dėl su institucija sudarytos sutarties. Iš tiesų, nors šio tipo sutartis, kaip antai nagrinėjama šiuo atveju, aiškiai leidžia priimti tokius sprendimus, jų teisinį pobūdį apibrėžia ne sutartis ar jai taikytina nacionalinė teisė, bet EB sutartis, būtent jos 256 straipsnis. Šiame straipsnyje nenumatyta nukrypti leidžianti nuostata, kiek tai susiję su vykdytinais sprendimais, priimtais siekiant išieškoti skolą pagal sutartį.

40 Gavęs EB 230 straipsnio nuostatomis pagrįstą ieškinį dėl panaikinimo Sąjungos teismas turi vertinti ginčijamo akto teisėtumą atsižvelgdamas į EB sutartį ar į kitą jos taikymo taisyklę, todėl ir Sąjungos teisę (šiuo klausimu žr. 1970 m. gruodžio 17 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Internationale Handelsgesellschaft*, 11/70, Rink. p. 1125, 3 punktą). Tačiau ieškinio, pateikto remiantis EB 238 straipsniu, atveju ieškovas gali kaltinti susitariančiąją instituciją tik dėl sutarties sąlygų ar sutarčiai taikytinos teisės pažeidimo (šiuo klausimu žr. 1986 m. gruodžio 18 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija prieš Zoubek*, 426/85, Rink. p. 4057, 4 punktą ir 2010 m. vasario 8 d. Bendrojo Teismo nutarties *Alisei prieš Komisiją*, T-481/08, Rink. p. II-117, 94–96 punktus).

41 Todėl šiuo atveju ieškinyje nurodyti pagrindai, kuriais siekiama, kad Bendrasis Teismas nuspręstų dėl ginčijamo sprendimo, kuris vykdytinas privaloma tvarka, kaip tai suprantama pagal EB 256 straipsnį, teisėtumo atsižvelgdamas į sutarties sąlygas ir į taikytiną nacionalinę teisę, turi būti atmesti kaip nepriimtini.

42 Toliau reikia nagrinėti kiekvieną iš ieškovės pateiktų ieškinio pagrindų atsižvelgiant į šiuos principus.

*Dėl pirmojo ieškinio pagrindo, susijusio su esminių procedūros reikalavimų pažeidimu*

43 Ieškovė tvirtina, kad Komisija pažeidė tam tikrus esminius procedūros reikalavimus, pirma, kai tam tikrus laiškus jai išsiuntė klaidingu adresu ir, antra, kai atsisakė atnaujinti audito procedūrą gavusi jos pastabas. Komisija mano, kad nepažeidė jokių esminių procedūros reikalavimų, ir nurodo ieškovės nerūpestingumą, nes ieškovė jai pranešė tik apie vieną adreso pasikeitimą.

44 Reikia atmesti šį ieškinio pagrindą kaip nepriimtiną nagrinėjant ieškinį, pateiktą remiantis EB 230 straipsnio nuostatomis, tiek, kiek jis grindžiamas tik esminiais procedūros reikalavimais, numatytais sutarties sąlygose, bet ne Sąjungos teisės nuostata.

*Dėl antrojo ieškinio pagrindo, susijusio su senaties termino Komisijos reikalavimams suėjimu*

45 Pagal sutarties FOND MST ir sutarties ANAB II priedo 17 straipsnio 1 dalį „Komisija arba kitas jos įgaliotas atstovas gali pradėti auditą bet kuriuo sutarties galiojimo momentu iki sueis penkeri metai nuo kiekvieno Bendrijos subsidijos pervedimo, numatyto šio priedo 3 straipsnio 1 dalies pirmoje

pastraipoje“. Šių sutarčių 3 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje apibrėžiama, kaip pervedama Bendrijos pagalba, ir išskiriamas, pirma, „pirminis avansas“, kuris turi būti pervestas ne vėliau kaip per 60 dienų nuo sutarties pasirašymo, antra, „periodiniai pervedimai“, kurie turi būti atlikti ne vėliau kaip per 60 dienų nuo tos datos, kai Komisija patvirtina periodines ataskaitas, atitinkamų išlaidų sąrašus ir kitų paslaugų pagal projektą suteikimą, ir, trečia, „galutinis mokėjimas“, kuris turi būti atliktas per 60 dienų pradedant skaičiuoti nuo datos, kai Komisija patvirtina paskutinės paslaugos pagal projektą suteikimą.

46 Šalys nesutaria dėl šių dviejų sutarčių II priedo 17 straipsnio 1 dalies aiškinimo – ieškovė mano, kad, kalbant apie mokėjimus, atliktus daugiau nei prieš penkerius metus iki 2005 m. rugsėjo 27 d., t. y. audito procedūros, susijusios su avansais, pradžios datos, Komisijos reikalavimams suėjo senaties terminas, o Komisija mano, kad senaties terminas galėjo prasidėti tik nuo pirmojo pervedimo, kuriuo buvo kompensuotos faktiškai patirtos išlaidos.

47 Kalbant apie ieškinio pagrindą, susijusį su sutarties sąlygų aiškinimu, jis turi būti atmestas kaip nepriimtinas nagrinėjant ieškinį, pateiktą remiantis EB 230 straipsnio nuostatomis.

*Dėl trečiojo ieškinio pagrindo, susijusio su akivaizdžiomis vertinimo klaidomis, susijusiomis su apmokėtinoms išlaidoms taikytinomis taisyklėmis*

Dėl nuorodos audito ataskaitoje į klaidingas sutarties nuostatas

48 Ieškovė dublike nurodė, kad iš Komisijos atsiliepimo į ieškinį akivaizdu, jog auditorius naudojo klaidingą sutarties ANAB punktų numeraciją, todėl visa audito procedūra turėtų būti pripažinta niekine.

49 Nors ieškinio pagrindas, susijęs su klaidingu teisinio pagrindo pasirinkimu, yra priimtinas nagrinėjant ieškinį, pateiktą remiantis EB 230 straipsnio nuostatomis, reikia konstatuoti, kad ieškovė šiuo atveju tvirtina, jog auditorius grindė savo ataskaitą klaidingomis sutarties sąlygomis, tačiau neginčijo teisinio pagrindo, kuriuo grindžiamas ginčijamas sprendimas, t. y. EB 256 straipsnio ir Reglamento Nr. 1605/2002. Todėl šis kaltinimas turi būti atmestas kaip nepriimtinas.

Dėl akivaizdžių vertinimo klaidų, susijusių su apmokėtinomis išlaidomis

50 Be to, ieškovė tvirtina, kad Komisija, remdamasi auditoriaus atliktu sutarties nuostatų aiškinimu, padarė akivaizdžių vertinimo klaidų, susijusių su apmokėtinoms išlaidoms taikytinomis nuostatomis.

51 Kalbant apie argumentus, susijusius su sutarties nuostatų aiškinimu, reikia pažymėti, kad jie turi būti atmesti kaip nepriimtini nagrinėjant ieškinį, pateiktą remiantis EB 230 straipsnio nuostatomis.

*Dėl ketvirtojo ieškinio pagrindo, susijusio su pagrindinių socialinių teisių pažeidimu*

52 Ieškovė mano, kad ginčijamo sprendimo poveikis buvo tas, kad ji savo darbuotojams turėjo mokėti kur kas mažesnius atlyginimus nei minimalus atlyginimas, o tai yra teisės į teisingą atlyginimą pažeidimas, todėl ir pagrindinių socialinių teisių pažeidimas.

53 Tačiau reikia priminti, kad jokia Sąjungos teisės nuostata neleidžia manyti, kad Komisija atsakinga už tai, kaip fondus, paskirstytus pagal Penktąją mokslo tyrimų, technologinės plėtros ir demonstravimo veiklos pamatinę programą, panaudoja juos gavę subjektai. Be to, ginčijamu sprendimu tik siekiama pareikalauti grąžinti išlaidas personalui, kurios, Komisijos nuomone, neatitinka reikalavimų pagal sutarties sąlygas, ir juo nesiekiama atgaline data nustatyti ieškovės darbuotojų valandinį atlyginimą.

54 Be to, ieškovės argumentą, kad pagal Belgijos teisę sutartys turi būti analizuojamos atsižvelgiant į bendrą šalių siekį ir kad jų turinys gali būti aiškinamas, be kita ko, remiantis iki sutarties buvusiomis aplinkybėmis, reikia atmesti kaip nepriimtiną nagrinėjant ieškinį, pateiktą remiantis EB 230 straipsnio nuostatomis.

55 Todėl reikia atmesti visą ketvirtąjį ieškinio pagrindą.

*Dėl penktojo ieškinio pagrindo, susijusio su teisėtų lūkesčių principo pažeidimu*

56 Ieškovė mano, kad Komisija, per penkerius metus nesuformulavusi jokios pastabos dėl jos taikomo išlaidų atlyginimams skaičiavimo metodo, apie kurį ji žinojo nuo etapo, buvusio iki sutarties, nepriimtinumo, pažeidė teisėtų lūkesčių apsaugos principą.

57 Pagal nusistovėjusią teismų praktiką teisė remtis teisėtų lūkesčių apsaugos principu taikoma kiekvienam asmeniui, kuriam Sąjungos institucija sukėlė pagristų vilčių (1987 m. kovo 11 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Van den Bergh en Jurgens ir Van Dijk Food Products (Lopik) prieš Komisiją*, 265/85, Rink. p. I-1155, 44 punktas).

58 Tačiau tam, kad būtų galima pasinaudoti teise remtis šiuo principu reikia, kad būtų įvykdytos trys kumuliacinės sąlygos. Pirma, Sąjungos institucijos suinteresuotajam asmeniui iš leidžiamų ir patikimų šaltinių turi būti suteikusios tikslias, besąlygines ir tarpusavyje derančias garantijas. Antra, dėl šių garantijų asmeniui, kuriam jos skirtos, turi kilti teisėtų lūkesčių. Trečia, šios garantijos turi atitikti galiojančias normas (žr. 2005 m. birželio 30 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Branco prieš Komisiją*, T-347/03, Rink. p. II-2555, 102 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką; 2006 m. vasario 23 d. Sprendimo *Cementbouw Handel & Industrie prieš Komisiją*, T-282/02, Rink. p. II-319, 77 punktą ir 2009 m. birželio 30 d. Sprendimo *CPEM prieš Komisiją*, T-444/07, Rink. p. II-2121, 126 punktą).

59 Kalbant apie pirmą sąlygą, reikia pažymėti, kad, remiantis nusistovėjusia teismų praktika, tokiomis garantijomis laikoma tiksli, besąlygiška, nuosekli ir iš tam teisę turinčių bei patikimų šaltinių, nesvarbu kokia forma, pateikta informacija (2003 m. kovo 19 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Innova Privat-Akademie prieš Komisiją*, T-273/01, Rink. p. II-1093, 26 punktas). Tačiau niekas negali teigti, kad buvo pažeistas teisėtų lūkesčių principas, jei nėra tikslių institucijų suteiktų garantijų (2000 m. sausio 18 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Mehibas Dordtselaan prieš Komisiją*, T-290/97, Rink. p. II-15, 59 punktas).

60 Šiuo atveju iš bylos medžiagos nematyti, jog Komisija suteikė ieškovei tikslių garantijų, kad pritars jos taikomam išlaidų personalui skaičiavimo metodui.

61 Iš tiesų vien tai, kad ieškovė prieš pasirašant sutartis išsiųstu SRF informavo Komisiją apie finansines ir apskaitos taisykles, kurias taikė ankstesnėse sutartyse, ir kad pasikeisdama laiškais 2001 m. vasario ir kovo mėn. jai pateikė informaciją, kurioje minimas siektinas atlyginimas, neturėtų būti prilyginta Komisijos atliktam tikslios, besąlyginės ir nuoseklios informacijos pateikimui tiek, kiek tai susiję su jos pritarimu šiam metodui.

62 Kadangi ieškovė neįvardijo jokios garantijos ar konkretaus pažado, dėl kurio galėjo atsirasti teisėtų lūkesčių, kad Komisija pritars jos taikomam išlaidų personalui skaičiavimo metodui, reikia atmesti penktąjį ieškinio pagrindą kaip nepagrįstą ir nereikia nagrinėti kitų dviejų šio sprendimo 58 punkte minėtų sąlygų.

*Dėl šeštojo ieškinio pagrindo, susijusio su pareigos motyvuoti pažeidimu*

63 Ieškovė mano, kad Komisija nepakankamai motyvavo ginčijamą sprendimą.

64 Remiantis nusistovėjusia teismų praktika, pareigos motyvuoti apimtis priklauso nuo atitinkamo akto pobūdžio ir jo priėmimo aplinkybių. Motyvai turi aiškiai ir nedviprasmiškai atskleisti aktą priėmusios institucijos samprotavimus, kad Sąjungos teismas galėtų vykdyti teisėtumo priežiūrą, o suinteresuotieji asmenys – sužinoti apie priimtos priemonės pagrindą tam, kad apgintų savo teises ir patikrintų, ar sprendimas yra pagrįstas.

65 Motyvuojant nebūtina nurodyti visų svarbių faktinių ir teisinių aplinkybių, nes nustatant, ar akto motyvai atitinka EB 253 straipsnio reikalavimus, turi būti atsižvelgiama ne tik į jo formuluotę, bet ir kontekstą bei visas nagrinėjamą sritį reglamentuojančias teisės normas (1998 m. balandžio 2 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija prieš Sytraval ir Brink's France*, C-367/95 P, Rink. p. I-1719, 63 punktas ir 2011 m. lapkričio 30 d. Bendrojo Teismo sprendimo *Sniace prieš Komisiją*, T-238/09, neskelbiamo Rinkinyje, 37 punktas).

66 Konkrečiai kalbant, Komisija neprivalo pareikšti nuomonės dėl visų suinteresuotųjų asmenų jai pateiktų argumentų. Pakanka, kad ji išdėstytų esminę reikšmę sprendimo struktūroje turinčias faktines aplinkybes ir teisinius argumentus (2008 m. liepos 1 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Chronopost ir La Poste prieš UFEX ir kt.*, C-341/06 P ir C-342/06 P, Rink. p. I-4777, 96 punktas ir 2010 m. kovo 3 d. Bendrojo Teismo sprendimo *Freistaat Sachsen ir kt. prieš Komisiją*, T-102/07 ir T-120/07, Rink. p. II-585, 180 punktas).

67 Galiausiai, jei suinteresuotasis asmuo aktyviai dalyvavo ginčijamo sprendimo rengimo procese ir todėl žino priežastis, dėl kurių administracija nusprendė jį priimti, pareigos motyvuoti apimtis siejama su aplinkybėmis, kurioms turėjo įtakos toks dalyvavimas (šiuo klausimu žr. 1981 m. sausio 14 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Vokietija prieš Komisiją*, 819/79, Rink. p. 21, 19–21 punktus ir 1989 m. lapkričio 14 d. Sprendimo *Italija prieš Komisiją*, 14/88, Rink. p. 3677, 11 punktą). Tokiu atveju teismų praktikos reikalavimai šioje srityje yra daug švelnesni (šiuo klausimu žr. 1980 m. gruodžio 11 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Acciaierie e Ferriere Lucchini prieš Komisiją*, 1252/79, Rink. p. 3753, 14 punktą ir 1981 m. spalio 28 d. Sprendimo *Krupp Stahl prieš Komisiją*, 275/80 ir 24/81, Rink. p. 2489, 10–13 punktus).

68 Būtent atsižvelgiant į šiuos principus reikia nagrinėti ieškinio pagrindą, susijusį su ginčijamo sprendimo motyvų stoka.

69 Visų pirma ieškovė kaltina Komisiją tuo, kad ginčijamame sprendime ji daro paprastą nuorodą į audito ataskaitą, kurios prie sprendimo nepridėjo, ir kad pati faktinių aplinkybių neišanalizavo.

70 Visų pirma reikia pažymėti, kad audito ataskaita buvo išsiųsta ieškovei, kuri turėjo galimybę į ją atsakyti ir pateikti savo pastabas.

71 Be to, iš ginčijamo sprendimo matyti, kad Komisija nurodė, jog, remiantis audito ataskaita, kai kurios ieškovės nurodytos išlaidos buvo per didelės, ir patikslino, kad kalbama apie išlaidas personalui, išlaidas, susijusias su trečiųjų asmenų pagalba bei kelionės išlaidas, taip pat nurodė atitinkamas sumas pagal kiekvieną sutartį. Be to, Komisija paminėjo ieškovės pastabas, pateiktas pasibaigus sutartyje nustatytam terminui, ir nurodė, kad jose nepateikta jokios papildomos informacijos, pateisinančios audito procedūros atnaujinimą, todėl ji nusprendė pradėti nagrinėjamų sumų išieškojimo procedūrą.

72 Taigi remdamasi audito ataskaita Komisija ginčijamame sprendime pakankamai aiškiai atskleidė priežastis, dėl kurių nusprendė išieškoti nagrinėjamas sumas, todėl ieškovei buvo sudarytos galimybės ginti savo teises Sąjungos teisme, o pastarajam – vykdyti šio sprendimo teisėtumo kontrolę, ir nebuvo būtina, kad ši audito ataskaita būtų pridėta prie šio sprendimo (šiuo klausimu žr. 1995 m. sausio 17 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Publishers Association prieš Komisiją*, C-360/92 P, Rink. p. I-23, 39 punktą; 1995 m. sausio 12 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Branco prieš Komisiją*, T-85/94, Rink. p. II-45, 32 punktą ir 1995 m. sausio 24 d. Sprendimo *BEMIM prieš Komisiją*, T-114/92, Rink. p. II-147, 41 punktą).

73 Antra, ieškovė mano, kad Komisija neatsižvelgė į argumentus, kuriuos ji nurodė pateikdama pastabas dėl audito ataskaitos. Tačiau reikia konstatuoti, kad ginčijame sprendime pateikiama pakankamai motyvų šiuo klausimu, nes Komisija paminėjo ieškovės 2007 m. lapkričio 9 d. ir 2008 m. birželio 3 d. laiškus ir nurodė, kad juos išnagrinėjusi nusprendė, jog juose nenurodyta nieko, kas galėtų pateisinti audito procedūros atnaujinimą, ypač tiek, kiek tai susiję su personalo išlaidomis (atlyginimų išlaidos, valandinio tarifo apskaičiavimas ir pranešimas apie šiuos tarifus prieš pradedant projektus).

74 Todėl reikia atmesti visą šeštąjį ieškinio pagrindą.

*Dėl septintojo ieškinio pagrindo, susijusio su gero administravimo principo pažeidimu*

75 Ieškovė kaltina Komisiją, kad pažeidė gero administravimo principą ir rūpestingumo pareigą dėl to, kad atsisakė išnagrinėti įrodymus, kurie jai buvo pateikti pasibaigus audito procedūrai, ir savo laiškus nusiuntė klaidingu adresu.

76 Reikia pažymėti, kad viena iš Sąjungos teisės per administracines procedūras užtikrinamų garantijų yra gero administravimo principas, įtvirtintas 2000 m. gruodžio 7 d. Nicoje paskelbtoje Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 41 straipsnyje (OL C 364, p. 1), nuo kurio neatskiriama kompetentingos institucijos pareiga rūpestingai ir nešališkai ištirti visas nagrinėjamam atvejui svarbias aplinkybes (2003 m. rugsėjo 30 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Atlantic Container Line ir kt. prieš Komisiją*, T-191/98, T-212/98-T-214/98, Rink. p. II-3275, 404 punktas).

77 Todėl reikia išnagrinėti, ar ieškovės nurodytais kaltinimais įrodoma, kad Komisija pažeidė šį principą.

Dėl klaidų, susijusių su laiškų siuntimo adresu

78 Kalbant apie adresą, kuriuo Komisija siuntė ieškovei įvairius laiškus, reikia visų pirma pažymėti, kad pastaroji Komisijai pranešė tik apie vieną adreso pasikeitimą 2002 m. sausio 7 d., išsiuntusi bendrą komercinį pranešimą 2002 m. vasario 25 d. Tačiau ieškovė pripažįsta, kad adresas buvo pakeistas dar du kartus: 2006 m. gegužės 17 d. ir 2007 m. lapkričio 27 d.

79 Pirma, iš bylos medžiagos matyti, kad Komisija laišką, kuriuo ieškovė informuojama apie audito procedūros pradžią, išsiuntė 2005 m. rugpjūčio 16 d. registruotu paštu jos senuoju adresu, galiojusiu iki 2002 m. sausio 7 d., tačiau ji gavo šio laiško gavimo patvirtinimą 2005 m. rugsėjo 27 d. Be to, reikia konstatuoti, kad ieškovė pripažino gavusi šį dokumentą registruotu laišku, be to, pateikė jį kaip priedą prie ieškinio.

80 Antra, kalbant apie 2007 m. gegužės 21 d. laišką, kuriuo ieškovė informuojama apie audito procedūros pabaigą, iš bylos medžiagos matyti, kad jis buvo išsiųstas registruotu laišku su gavimo patvirtinimu adresu, kurį ieškovė Komisijai nurodė 2002 m. vasario 25 d. Komisija neturėtų būti kaltinama dėl tokių veiksmų, nes ieškovė neinformavo jos apie adreso pasikeitimą 2006 m. gegužės 17 d. Iš tiesų, viena vertus, vien aplinkybė, kad sutarties galiojimo laikotarpis pasibaigė, neatleido ieškovės nuo pareigos informuoti Komisiją apie adreso pasikeitimą, nes audito procedūra dar tęsėsi. Kita vertus, vien ieškovės adreso nuorodos jai pasirašant auditoriui skirtus elektroninius laiškus 2006 m. nepakanka tam, kad būtų galima pripažinti, jog Komisija buvo tinkamai informuota apie adreso pasikeitimą, net jei šiuos elektroninius laiškus auditorius Komisijai persiuntė (šiuo klausimu žr. 1980 m. birželio 5 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Belfiore prieš Komisiją*, 108/79, Rink. p. 1769, 6 punktą).

81 Trečia, ieškovė kaltina Komisiją tuo, kad ši klaidingu adresu jai nusiuntė kelis kitus dokumentus, t. y. 2007 m. rugsėjo 6 d. išankstinės informacijos laiškus, 2007 m. spalio 22 d. detalų debeto išrašą ir 2008 m. sausio 9 d. laišką. Taip pat ji tvirtina, kad auditorius savo audito ataskaitos projektą Komisijos vardu 2006 m. rugsėjo 22 d. išsiuntė klaidingu adresu.

82 Tačiau iš bylos medžiagos matyti, kad auditorius išsiuntė savo pirminę ataskaitą 2006 m. rugsėjo 22 d. ieškovės 2002 m. vasario 25 d. nurodytu adresu, tačiau šį kartą laiškas jam grįžo. Šią ataskaitą auditorius išsiuntė ieškovei elektroniniu laišku du kartus: 2006 m. rugsėjo 22 d. ir lapkričio 6 d., t. y. tą dieną, kurią ieškovė pripažino gavusi laišką. Taip pat 2007 m. rugsėjo 6 d. laiškai ir 2007 m. spalio 22 d. debeto avizos Komisijos registruotu laišku su gavimo patvirtinimu buvo išsiųstos ieškovei adresu, kurį ši nurodė 2002 m. Galiausiai ieškovė nepateikė jokio patikslinimo, susijusio su 2008 m. sausio 9 d. laišku, kuris buvo išsiųstas ne tuo adresu ir kurio nėra bylos medžiagoje.

83 Iš viso to, kas išdėstyta, matyti, kad išsiuntusi savo laiškus ieškovei Komisija nepažeidė rūpestingumo pareigos.

Dėl Komisijos atsisakymo analizuoti įrodymus, pateiktus pasibaigus audito procedūrai

84 Ieškovė mano, kad Komisija turėjo atsižvelgti į pastabas, kurias ji suformulavo dėl audito ataskaitos 2007 m. lapkričio 9 d. ir 2008 m. birželio 3 d., todėl privalo atnaujinti audito procedūrą.

85 Iš bylos medžiagos matyti, kad ieškovė audito ataskaitą gavo 2006 m. lapkričio 6 d. ir kad ji turėjo vieno mėnesio terminą pastaboms pateikti. Ieškovės finansų direktorius, atsakingas už ryšius su audito įmone, paprašė papildomos savaitės termino tam, kad galėtų reaguoti į ataskaitą, ir šis terminas jam buvo suteiktas 2006 m. gruodžio 13 d.; tačiau galiausiai jis nepateikė jokių pastabų, nepaisant dviejų priminimų 2007 m. sausio 10 d. ir sausio 17 d. bei antrojo prašymo pratęsti terminą 2007 m. sausio 17 d., kuris jam buvo suteiktas. Taigi ieškovė per nustatytus terminus jokių pastabų dėl audito ataskaitos nepateikė.

86 Vis dėlto Komisija sutiko išnagrinėti ieškovės 2007 m. lapkričio 9 d. ir 2008 m. birželio 3 d. pateiktą informaciją. Tačiau ji 2008 m. rugpjūčio 22 d. informavo ieškovę, kad ši nenurodė jokios naujos aplinkybės, pateisinančios procedūros atnaujinimą. Šiame 2008 m. rugpjūčio 22 d. laiške Komisija išnagrinėjo ieškovės pateiktus argumentus ir konstatavo, kad jais nepateikiama jokios papildomos informacijos, pateisinančios audito procedūros atnaujinimą, nes jie buvo susiję su Komisijos žinojimo apie nurodytas pernelyg dideles personalo išlaidas ir motyvų, dėl kurių buvo nurodytos tokios išlaidos, klausimu, tačiau jais nenurodyta jokia aplinkybė, leidžianti įrodyti, kad ieškovė nenurodė sutarties sąlygomis draudžiamų pernelyg didelių išlaidų.

87 Todėl reikia konstatuoti, kad Komisija sutiko atsižvelgti į įrodymus, kurie jai buvo pateikti pasibaigus audito procedūrai, ir kad argumentas, jog ji atsisakė išanalizuoti šias aplinkybes, faktiškai yra netikslus.

88 Iš viso to, kas išdėstyta, darytina išvada, kad Komisija rūpestingai ir nešališkai išnagrinėjo visas svarbias šio atvejo aplinkybes, todėl nepažeidė gero administravimo principo.

89 Todėl reikia atmesti septintą ieškinio pagrindą, vadinasi, ir visą ieškinį.

**Dėl bylinėjimosi išlaidų**

90 Pagal Bendrojo Teismo procedūros reglamento 87 straipsnio 2 dalį pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jei laimėjusi šalis to prašė.

91 Kadangi Komisija prašė priteisti bylinėjimosi išlaidas ir ieškovė pralaimėjo bylą, ji turi jas padengti.

Remdamasis šiais motyvais,

BENDRASIS TEISMAS (šeštoji kolegija)

nusprendžia:

**1. Atmesti ieškinį.**

**2. Įpareigoti *Applied Microengineering Ltd* padengti savo ir Europos Komisijos patirtas bylinėjimosi išlaidas.**

Kanninen Wahl Soldevila Fragoso

Paskelbta 2012 m. rugsėjo 27 d. viešame posėdyje Liuksemburge.

Parašai.